

Företagsekonomin bör spegla en mångfald

Jag begränsar mig här till en aspekt i repliken från tre företagsekonomer. Vi förefaller vara överens om betydelsen av intressentmodellen som lyfter fram en rad aktörer som påverkar företagen och som företagsledningen måste ta hänsyn till.

Deras slutsats blir att företagsledningarnas etik är en viktig fråga. I ett sådant perspektiv skulle personalproblem och arbetsmiljöfrågor lösas genom HRM, human resource management; frågor om miljöpåverkan och arbetsvillkor hos underleverantörer tas hänsyn till genom CSR, corporate social responsibility osv. Företagsekonomiutbildningen skulle ge underlag för etik i företagsledandet; det är väsentligt och önskvärt.

De tre bortser emellertid från att företagsledningen i grunden handlar på ägarnas uppdrag. Företag och organisationer är hierarkier och inte koalitioner av likställda intressenter. Att på etiska grunder opponera mot hierarkiska påbud och marknadens logik är förenat med sanktioner - det där med etik är inte enkelt i den praktik studenterna kommer att möta.

I arbets- och näringsliv finns en rad aktörer med olika stora maktresurser och med olika intressen och perspektiv. Utbildningen i företagsekonomi är snäv i den meningen att den i grunden har ett managementperspektiv. Utbildningar på området bör i stället spegla en intressebaserad mångfald genom medverkan av olika universitetsämnen fördjupade i olika delar, teorier och perspektiv. Målkonflikter blir tydliga, kunskapens kvalitet bättre. Snarare än en förflackad variant av olika kunskapsområden inordnade i ett ämne, företagsekonomi.

Företagsekonomiämnet lånar en del av sin legitimitet genom ordledet ekonomi som kan låta neutralt, tekniskt. I den anglosaxiska världen benämns institutionerna oftast "business administration" och det vore en mer rättvisande beteckning på ett ämne som, likt företagsekonomin i Sverige ställer kunskap i företagsledandets tjänst.

Mitt kompletterande förslag är att avgränsa företagsekonomiämnet till dess ekonomiska kärna (redovisning, kalkylering, produktionsstyrning, marknadsföring) och att i utbildningen dra nytta av djupare, specialiserad och allsidigare kunskap om organisation och arbete inom sociologi, psykologi, statsvetenskap, pedagogik osv. De tillämpningsorienterade delarna i dessa senare ämnen kan behövas stärkas och för arbetslivsperspektivet kopplas till en stärkt forskning. Kompletterande integrerande kurser kan ge studenterna alternativa helhetsbilder.

Åke Sandberg

Svenska Dagbladet Debatt Näringsliv

28 augusti 2016